

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Van Yüzüncü Yıl University
The Journal of Social Sciences Institute
Yıl / Year: 2021 - Sayı / Issue: 52
Sayfa/Page: 311-336
ISSN: 1302-6879

Meslek Yüksekokulunda Yenilikçi Bir Ders Yönteminin Öğrenci Katılım Boyutlarına Etkisinin İncelenmesi: Mesleki Gelişim Etkinliği Dersi Örneği
Observation of the Effect of an Innovative Course Method on Student Attendance Dimensions in Vocational School: Professional Development Activity Course Example

• Selin GENÇTÜRK*
Yücel ÖZTÜRKOĞLU**

*Dr. Öğr Üyesi, Yaşar Üniversitesi,
MYO, İzmir/Türkiye.
Asst. Prof., Yaşar University, Vocational
School, Logistics Programme
İzmir/Türkiye.
selin.genc Turk@yasar.edu.tr
ORCID: 0000-0002-4644-3072

**Prof. Dr., Yaşar Üniversitesi, İşletme
Fakültesi, Lojistik Yönetimi, İzmir/Türkiye
Prof., Yaşar University, Faculty of
Business, Logistics Management,
İzmir/Türkiye.
yucel.ozturkoglu@yasar.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9569-8178

Makale Bilgisi | Article Information
Makale Türü / Article Type:
Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received:
24/06/2020
Kabul Tarihi / Date Accepted:
20/06/2021
Yayın Tarihi / Date Published:
30/06/2021

Atf: Gençtürk, S. & Öztürkoglu, Yücel.
(2021). Meslek Yüksekokulunda Yenilikçi
Bir Ders Yönteminin Öğrenci Katılım
Boyutlarına Etkisinin İncelenmesi:
Mesleki Gelişim Etkinliği Dersi Örneği.
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü Dergisi, 52, 311-336

Citation: Gençtürk, S. & Öztürkoglu,
Yücel. (2021). Observation of the Effect
of an Innovative Course Method on
Student Attendance Dimensions in
Vocational School: Professional
Development Activity Course Example.
Van Yüzüncü Yıl University the Journal of
Social Sciences Institute, 52, 311-336

Öz

Yükseköğretimin temel amacı, farklı meslek dallarına yönelik nitelikli iş gücü yetiştirmektir. Ancak, Meslek Yüksekokulları, üniversitelerin dört yıllık fakülte ve yüksekokullarından farklı olarak sadece iki yıllık bir eğitim-öğretim süresi ile öğrencilere hem teorik hem de uygulamalı olarak mesleki ve teknik eğitim kazandırmakla yükümlüdür. Bu yüzden Meslek Yüksekokullarında yer alan ders içerikleri ile ders işleyiş tarzlarının klasik derslerden daha farklı olması gerekmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, Meslek Yüksekokulları özelinde öğrencilerin mezuniyet için aldıkları Mesleki Gelişim Etkinliği adlı dersin içerik ve formatının değişmesi ile öğrencilerin aktif, duygusal, bilişsel ve davranışsal katılım boyutlarının her biri ayrı ayrı ele alınarak, dersin yeni içerik ve işleyişinin yenilikçi bir ders yöntemine etkisi araştırılacaktır. Söz konusu ders, geleneksel eğitim yapısından uzak, yenilikçi bir ders yöntemine dönüştürülmüştür. Dersin yenilik sürecinin şekillenmesinde ve değerlendirilmesinde odak grup çalışması yapılmıştır. Tüm öğrenci katılım boyutları yenilik sürecinde incelendiğinde en yüksek oranda sırasıyla davranışsal katılım sonrasında duygusal katılım, daha sonra aktif katılım ve en son olarak ise bilişsel katılım gösterdikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci katılımı, aktif katılım, duygusal katılım, bilişsel katılım, davranışsal katılım, meslek yüksekokulu.

Abstract

The main aim of higher education is to train qualified workforce for different occupations. However, unlike the four-year faculties and colleges of the universities, Vocational Schools are obliged to provide vocational and technical education to the students in both theoretical and practical terms with a two-year education period. Therefore, the course contents and course styles of the Vocational Schools should be different from the classical courses. The main aim of this study is to change the content and format of the course called Vocational Professional Development Activity that students take for graduation in the Vocational Schools, and to examine each of the active, emotional, cognitive and behavioral participation dimensions of the students separately and to investigate the effect of the course on an innovative course method. The mentioned course has been transformed into an innovative lesson method, far from the traditional education structure. Focus group work has been done in shaping and evaluating the innovation process of the course. When all student participation dimensions were analyzed in the innovation process, it was found that they showed the highest rate of emotional participation after behavioral participation, then active participation and finally cognitive participation.

Keywords: Attendance, agentic attendance, emotional attendance, cognitive attendance, behavioral attendance, vocational school.

Giriş

Günümüzde Meslek Yüksekokulu programları ve bu programa kayıtlı olan öğrencilerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. 2018-2019 verilerine göre Türkiye'deki Meslek Yüksekokulu öğrenci sayısı 2,829,430'dur (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2019). Yükseköğretimin temel amacı, farklı meslek dallarına yönelik nitelikli iş gücü yetiştirmektir. Ancak, Meslek Yüksekokulları, üniversitelerin dört yıllık fakülte ve yüksekokullarından farklı olarak sadece iki yıllık bir eğitim-öğretim süresi ile öğrencilere hem teorik hem de uygulamalı olarak mesleki ve teknik eğitim kazandırmakla yükümlüdür. Bundan dolayı meslek yüksekokullarının temel amacı, mesleki donanıma sahip kaliteli ara eleman yetiştirmektir (Kılıç ve Yılmaz, 2018).

Tüm dünyayı etkisi altına alan dördüncü sanayi devrimin başlaması ile birlikte gerek üretim gerekse hizmet sektöründe yaşanan gelişmeler beraberinde birçok değişimi de tetiklemiştir. Endüstri 4.0 olarak da adlandırılan yeni sanayi devrimi, tamamen teknoloji ve dijitalleşme üzerine kurulmuştur. Değişen iş süreçleri, sektör farketmeksizin kalifiye iş gücünü oldukça fazla etkilemektedir. Bundan dolayı, meslek yüksekokullarının sürekli gelişen ve değişen sektörün beklentilerine yönelik eğitim ve öğretim programlarını yeniden yapılandırmaları ve güncelleştirmeleri gerekmektedir. Ders müfredatını sektör beklentilerine göre şekillendirmenin yanında, derslerin

işlenişinin de mutlaka gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu sürecin şekillenmesinde şüphesiz ki hem öğrencinin hem de dersi veren öğretim elemanın rolü oldukça önemlidir.

Ancak literatüre bakıldığında, meslek yüksekokulları hakkında çok fazla çalışmaya rastlanılmamıştır. Sarıbiyık (2013) meslek yüksekokulları için yeni bir eğitim modeli geliştirmiştir. Ulus vd. (2015) program açma kriterlerinin mesleki gelişime ve mesleki yeterliliğe etkisini ortaya koymuşlardır. Son zamanlarda yapılan çalışmalarda ise meslek yüksekokullarının mevcut durumu ve sahip olduğu temel sorunlar ele alınmış ve çözüm önerilerinde bulunulmuştur (Alkan vd., 2014; Günay ve Özer, 2016; Mete vd. 2018; Akdemir, 2018; Yıldırım vd., 2019; Tuncer ve Tanaş, 2019). Ancak meslek yüksekokulu özelinde yer alan derslerin işleniş ve içerikleri hakkında hiçbir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Öğrencilerin akademik gelişimleri; etkili iletişim kurma, takım çalışmasını iş birliği ile yürütme, sorumluluk alabilme, sosyal faaliyetleri yönetebilme, girişimci olma, yeni şeyler denemeye gönüllü olma gibi özelliklere bağlıdır (İlhan vd., 2018). Tüm bu niteliklerin sosyal ve akademik bağlamda gerçekleştirilmesi öğrencilerin katılımı ile ilişkilendirilebilir. Öğrenci katılımı, öğrencinin günlük öğrenme aktivitelerine katılırken göstermiş oldukları isteklilik olarak ele alınır (Kuh, 2009). Bu aktiviteler, soru sorma, bilgi paylaşımı, dilek ve görüşlerini bildirme, çalışma arkadaşları ile işbirliği sağlama gibi öğrencilerin akademik öğrenme sürecine katkıda bulununan öğrenci katılımları olarak tanımlanır.

Öte yandan geleneksel eğitim anlayışında, öğrenci bireysel çalışmalar yapar, ders esnasında edilgen bir tutum sergiler ve işbirliğine dayalı öğrenme süreci geliştirilmez. Bu anlayışta, öğrenci düşünmeden, sorgulamadan verilen bilgiyi kabul eder ve sorumluluk almadan kendiliğinden öğrenmeyi gerçekleştiremez (Pegem, 2015).

Bu çerçevede, İzmir ilinde bulunan bir üniversitenin meslek yüksekokulunda geleneksel eğitim anlayışını benimseyen yapısında, öğrenci yaratıcı ve yenilikçi kabiliyetlerini bir kenara bırakarak sadece mevcut ders müfredatı içerisinde analiz becerilerini geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu müfredatında bulunan seçmeli bir dersin geleneksel eğitim yapısından farklı, yenilikçi bir ders yöntemine dönüştürülmesiyle birlikte öğrenci katılım boyutlarının (aktif, duygusal, bilişsel ve davranışsal) dersin yeni içerik ve işleyişine olan etkisini araştırmaktır.

Çalışma altı ayrı bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünden sonra sırasıyla; öğrenci katılım boyutlarının detaylı olarak irdelenmesi ikinci bölümde; çalışmada uygulanacak yöntem üçüncü bölümde,

uygulama dördüncü bölümde; analiz sonuçlarına göre tartışma beşinci bölümde ve son olarak genel sonuç değerlendirmesi son bölümde yer almaktadır.

1. Öğrenci Katılım Boyutları

Bilimin ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, öğrenme ile öğretme arasındaki ilişkinin verimli hale gelmesi için bu eğitim sürecinin yeniliklerle yapılandırılması gerekir. Bu süreçte eğitim sisteminde odağın öğretmenden öğrenciye geçmesi; öğrencilerin analiz eden, yorum yapan, seçim yapmalarına olanak tanıyan, işbirliği içerisinde çalışmasına imkân veren bir platform oluşturulur. Öğrenci-öğretmen arasındaki rollerin değiştiği bu platformda, öğrenciler kendilerini tanıyarak yeni öğrenme stratejileri gerçekleştirmektedir (Koç, 2000). Böylece öğrenci katılımına olanak veren, öğrenmeyi öğrenme ve interaktif öğrenmeye olanak tanıyan bir yaklaşım ortaya çıkar. Reeve ve Tseng (2011), öğrenme etkinlikleri sırasında öğrenci katılımının rolünü inceleyen çalışmalarında; aktif katılım, davranışsal katılım, bilişsel ve duygusal katılım boyutlarının etkisini ortaya koymaktadır. Bu çalışmadan yola çıkarak öğrenci katılımının dört boyutu ele alınmaktadır.

Öğrenci katılım boyutlarından olan aktif katılım, öğrencilerin öğretmenlerinden aldıkları talimat karşısında istekli bir biçimde proaktif olarak katkı sağlamasıdır. Aktif katılım sağlayan öğrenciler, dersi yapılandırmak ve kişiselleştirmek için soru ne yapılacağı ve nasıl yapılacağı konusunda önerilerde bulunur, soru sorarlar, görüş ve ilgi alanlarını öğretmenle paylaşır, öğretmenlerinden daha fazla destek alabilmek için ilave kaynak isteyebilirler (Cohen vd., 2019). Aktif katılım sürecinde öğretmenler, araştırmacılık, tasarımcılık ve kolaylaştırıcılık olmak üzere üç temel rol üstlenmektedirler. Öğretmenin bahsedilen rolleri gerçekleştirebilmesi için öğretim sürecinin odağına öğrenciyi yerleştirilmesi ve sürecin her aşamasında öğrencilerle işbirliği sağlaması gerekir (Büyükeskil ve Kesici, 2013). Buna ilaveten yükseköğretimde öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel faaliyetlere etkin katılımını araştıran bir çalışmada, öğrencilerin aktif katılım düzeylerini yükseltmek amacıyla yeni öğretim programlarının öğrencilerin aktif öğrenmesini sağlayacak şekilde geliştirilmesi ve sosyal ve kültürel etkinliklerin ücretsiz olarak düzenlenerek öğrencilerin aktif katılım göstermeleri konusunda desteklenmesi önerilmektedir (İlhan vd., 2018). Ayrıca Sarı ve Altun (2016), oyunlaştırma unsurlarının öğretim etkinliklerine dahil edilmesinin, öğrencilerin derslere karşı ilgi, motivasyon ve ders katılımı üzerindeki etkileri üzerine yaptıkları çalışmada, oyunlaştırma metodu

ile sosyal medya platformunda işlenen dersin, öğrencilerin aktif katılımını olumlu yönde etkilediğini ve derslerin eğlenceli olarak daha iyi öğrenildiğini belirtmektedirler.

Davranışsal katılım, öğretmenden gelen direktifler doğrultusunda öğrencilerin okul çalışmalarına göstermiş olduğu reaktif katılım türüdür. Bu katılım türünde öğrenciler, sınıf içi çalışmalara gönüllü bir şekilde sorular sorarak katkıda bulunur, öğrenmeye ilişkin yapıcı bir çaba sarfeder, ödevlere dair teslimleri eksiksiz yerine getirir, derse devam etmeye özen gösterir ve sınıf içi yapılan tartışmalarda proaktif olarak yer alır (Kahu, 2013; Lee, 2014). Davranışsal katılımı ele alan bir çalışmada, öğrenci başarısının derse katılım ve öğretmen yakınlığıyla ilişkisini ele alınmış, davranışsal katılım düzeyi artan öğrencinin akademik başarı düzeyinin arttığı ortaya çıkmıştır (Çelik vd., 2018). 17-25 yaşları arasında yer alan, 105'i kadın ve 104'ü erkek olmak üzere toplam 209 üniversite öğrencisinin derse katılım düzeylerini araştıran bir çalışmada ise, öğrencilerin derslerdeki etkinliklere katılma, derslere hazırlıklı gelme ve derslerde hocaya sorular sorma gibi derse katılımlarını gösteren davranışsal katılım boyutunu olarak öne çıkarmıştır (Eryılmaz, 2014).

Bilişsel katılım, öğrencinin derse kendi kendini kontrol ederek stratejik bir biçimde öğrenmeye odaklandığı bir katılım boyutudur (Fredricks vd., 2004). Diğer taraftan Lawson vd. (2012), bilişsel katılımı; öğrencilerin fikirler ve kavramlar üzerine derinlemesine düşünmesi ve öğrendikleri konuya ilişkin meraklı ve ilgili olma durumu olarak açıklamaktadırlar. Öğrencinin kendini düzenlemesi, okul-gelecek arasında ilişki kurma, öğrenmeye değer verme ve bireysel hedef ve özerklik gibi konuların bilişsel katılımı oluşturduğu vurgulanmaktadır (Aypay ve Eryılmaz, 2011). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme süreci ve öğrencilerin bilişsel katılımı hakkındaki görüşlerini belirlemek için yapılan bir araştırmada, öğrencilerin bilişsel katılımını etkileyen faktörleri; motivasyon, başarı, aile, öğretmen ve çevre olarak ele almıştır (Özsoy vd., 2013). Öte yandan lise öğrencilerinin okula bağlılıklarını inceleyen bir çalışmada ise, öğrencilerin okula olan bağlılıklarının üniversiteye odaklı olduğu, güçlükler karşısında dayanma yeteneği olmayan sadece anlık durumu kurtaracak çözümler arayan öğrencilerin bilişsel katılım düzeylerinin zayıf olduğunu belirtilmektedir (Arastaman, 2009). Buradan yola çıkarak, bilişsel katılım düzeyi yüksek olan bir öğrencinin zorluklardan pes etmeyen bu doğrultuda çaba sarfeden mücadeleci bir katılım sergilediğinden bahsedebiliriz. Özet olarak, hem okul hem de okul dışı saatlerde öğrenciler için daha ilgi çekici bağlamlar oluşturabilmek mümkündür. Öğretmenler yönetsel özelliklerini kullanarak öğrencilerin görev

seçimi ve paylaşımı yapmasını sağlayıp onların motivasyonel yönlerinin iskeletlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, öğretmenler öğrencilere önem verdiklerini göstererek, akranları ile çalışma ve karşılıklı pozitif bir sosyal ortam oluşturarak, beklenti ve görev sürelerini en üst düzeye çıkartarak ve üst düzey becerileri dünyadaki uygulamalar ile bütünleştirip görevlerine dâhil ederek bilişsel katılımlarını arttırmaları için ortam yaratabilirler (Saygılı ve Öztürkoğlu, 2017).

Literatürde kimi zaman psikolojik katılım olarak belirtilen duygusal katılım ise; öğretmenlerle ve akranları ile olumlu ilişkiler kurmak, derse katılmaya niyetli olmak, sınıf içerisinde gerçekleştirilen aktivitelere ilgi duyarak yer almak ve kendini okulun bir parçası olarak hissettiği durumlardır (Reschly ve Christenson, 2006). Ayrıca öğretmen-öğrenci arasındaki ilişkinin öğrencinin gelecekteki akademik başarısı, sosyal ve davranışsal faydaları için oldukça önem taşıdığı belirtilmektedir (Pietarinen vd., 2014). Buna ilaveten duygusal katılım, içsel öğrenme çıktılarının önemli bir belirleyicisidir. Sagayadevan ve Jeyraj (2012), duygusal katılımın öğretmen-öğrenci etkileşimindeki rolü ve öğrencinin akademik başarısı üzerindeki etkisine ilişkin yaptıkları çalışmada; öğretmenlerin öğrencilerin öğrenmedeki etkileşimlerini arttırmak için, pedagojik uygulamalarına özerklik desteği ile duygusal katılımı sağlamak için akademik bir platform oluşturmaları gerektiği sonucuna varmışlardır. Jamaludin ve Osman (2014), öğretmenin hem sınıf içi hem sınıf dışı işlediği bir konuyu video gibi teknolojik araçlarla zenginleştirerek ele almasının, öğrencinin duygusal katılım sağlayarak aktif öğrenmeyi gerçekleştirdiklerini belirtmektedirler. Özellikle QR kod kullanımı ile daha aktif ve teknolojiye uyumlu bir öğrenme gerçekleşmesi beklenmektedir (Sanal ve Öztürkoğlu, 2017)

2. Yöntem

Bu çalışmada meslek yüksekokulları özelinde öğrencilerin seçmeli olarak aldıkları Mesleki Gelişim Etkinliği dersinin içerik ve formatı değiştirilmiştir. Çalışmanın amacı dersin yeni içerik ve işlenişinin öğrencilerin aktif, duygusal, bilişsel ve davranışsal katılım boyutlarına etkisini araştırmaktır.

2.1. Mesleki Gelişim Etkinlikleri Dersi

Öğrencilerin mesleki yeterliliklerini kazanmaları için gerekli olan bilgileri edinmelerini ve bu bilgileri sosyal, kültürel alanlarda uygulayabilmelerini sağlamaktır. Bu kapsamda ders süresince öğrenci, meslek sektörü hakkında bilgi edinerek mesleki hedeflerini

belirleyecek, meslek ilgili gelişmeleri takip ederek çalışma hayatını yakından tanıma fırsatı bulacaktır. Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi bir dönem boyunca 14 haftayı kapsayan meslek yüksekokulu bölümlerinde haftalık 2 saat uygulama 1 saat teori olmak üzere toplamda 3 saat verilen bir derstir. Bu ders meslek yüksekokulunda bulunan; Bankacılık ve Sigortacılık, Lojistik, Deniz ve Liman İşletmeciliği, Marina ve Yat İşletmeciliği, Bilgisayar Programcılığı, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Gıda Teknolojisi, Dış Ticaret, Grafik Tasarımı, Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi, Turizm ve Otel İşletmeciliği, İş Sağlığı ve Güvenliği ve Mimari Restorasyon programları için ayrı bir seçmeli ders olarak açılmaktadır. Çalışmada bu dersi seçen Lojistik ve Grafik Tasarımı Programı öğrencileri ele alınmıştır.

Ders kapsamında öğrencinin mesleki alanlarını yakından tanınması için ilgili kongre, konferans, sempozyum, panel, seminer gibi toplantılara katılım sağlanması beklenir. Mesleki saha gezileri düzenlenerek iş ortamını yakından tanınmasına olanak tanınır. Bunun yanında mesleki makale, rapor, yerel, ulusal/uluslararası haber ve köşe yazılarının öğrenciler tarafından takip edilmesi istenir.

Bu ders öğrencilerin mesleki gelişimine yönelik içeriğe sahiptir. Dersin müfredatında yer alan öğrenme çıktıları ilgili programın sektörüne ilişkin sosyal, kültürel ve mesleki bilgi sahibi olmak, meslek sektörü hakkında bilgi sahibi olarak mesleki hedeflerini belirleyebilmek, çalışma hayatını tanımak, meslek ile ilgili gelişmeleri takip etmek ve mesleğin geleceğine ilişkin değerlendirme yapabilmektir.

Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinin 14 haftalık ders planında ilgili programa ilişkin konular, 1 hafta dersin sektöre ilişkin teorik olarak anlatılması ya da ilgili etkinliğe öğrencinin katılımının sağlanması ardından diğer hafta ise bu çıktılara ilişkin öğrencilerin hazırladığı rapor teslimlerinin incelenmesinden oluşmaktadır (7 hafta mesleki alana ilişkin teorik ve etkinlik katılım, 7 hafta rapor teslimi). Ders konuları; etkili CV hazırlama teknikleri, mesleki alana ilişkin kongre, sempozyum, panel, seminer ve konferans katılımı, işe başvuru süreci ve mülakata hazırlanma süreci ve sektöre ilişkin makale incelemesinden oluşmaktadır. Bu dersin yarıyıl içi çalışmalarını değerlendirme sistemi ise katkı payı puanı toplam 100 üzerinden değerlendirilen 6 adet teslim raporundan oluşmaktadır. Bu müfredatta öğretmen teorik olarak sınıfta işlenen derste öğrencinin derse devamlılığını ders devam listesi üzerinden takip eder. Öte yandan, öğrencinin sınıf dışı katılım sağladığı kongre, konferans, sempozyum, panel ve seminer gibi toplantılara ilişkin aldığı katılım belgesi de

öğrencinin devamlılık değerlendirmesini etkiler. Öğretmen, derse ilişkin teslimlerde, rapor teslim sürelerini önceden sözel olarak duyurmakta, herhangi bir ders değerlendirme formatı olmaksızın teslimi geç/zamanında olarak notlandırmaktadır. Süreç içerisinde öğretmen, hangi öğrencinin hangi boyutta katılım sergilediğini, dersin hangi çıktısının öğrenciye verimli bir biçimde etki ettiğini belirlemede zorlanmaktadır. Öğrenci zaman içerisinde verilen ders içeriklerinden fayda sağlayamaz hale gelmekte, konuya ilişkin sektörden yetkili kişilerden güncel bilgi almak istemektedir. Bahsi geçen CV hazırlama teknikleri, mülakat süreci, beden dili ve etkin konuşma becerileri gibi hali hazırda kalıplaşmış bilgilerin Google üzerinden kolaylıkla bulunabileceği böylece teorik dersin etkinliğinin ortadan kaybolacağı gözlemlenmiştir. Bu ders, ders tanıtım formu üzerinden değerlendirildiğinde, öğrencinin derse katılımını ve iş alanında yenilikçi yaklaşım geliştirmelerini hedefleyen bir düzen üzerine geliştirilmiş fakat öğretmen-ders-ödev zorunluluğunu ortaya koyan, otoriteye bağlı kapalı bir sistemden öteye geçemediği gözlemlenmektedir. Öğrencinin sadece kendi programına kayıtlı olan öğrencilerle beraber seçebildiği bu ders, mesleki alanlarda etkili, verimli, sürdürülebilir ve yenilikçi çözümlerden uzak tutarak, yorum yapma, sorumluluk alma ve işbirliği içinde yaratılacak açık kaynaklı değerlerin ortaya çıkmasını engellemektedir. Ancak farklı disiplinlerdeki öğrenciler bir araya gelir ve çeşitli bakış açılarıyla ortak zeminde buluşurlarsa yaratıcı ortamlar oluşabilir. Bu aşamada sosyal yenilik kavramı, sosyal ihtiyaçların yerine getirilmesi amacıyla sağlık, kültür, sanat, istihdam, barınma, eğitim, çevre gibi alanlara çözüm arar ve onlara yeni hizmet stratejileri geliştirir. Dolayısıyla, eğitim alanında ilerleme sağlanabilmesi için sosyal yenilik barındırması gerektirmektedir (Özdemir ve Ar, 2015). Bu çerçevede mesleki gelişim etkinlikleri ders müfredatı yeniden gözden geçirilerek, interaktif öğrenci katılımı hedeflenen bir ders içeriği oluşturulmuştur. Güncellenen ders, geleneksel eğitim modelinin aksine, öğrencilerin girişimcilik özelliklerini aktive eden, uygulamalı proje odaklı bir ders tasarlanmıştır. Ders meslek yüksekokulu içerisinde bulunan on üç programa genel seçmeli ders olarak güncellenip açılarak, farklı programa kayıtlı öğrencilerin bir arada dersi seçmelerine olanak tanımaktadır. Güncel ders müfredatının amacı, bir sosyal medya uygulaması ile meslek yüksekokulunun yenilikçi yöntem kapsamında tanıtımının sağlanması; öğrenci-öğretmenin aynı anda öğrendiği, kolektivist çalışmanın yürütüldüğü, analiz eden, sorumluluk alabilen, çift yönlü (öğrenci-öğretmen) araştırmacı rolünün üstlenildiği mesleki gelişim platformu hazırlamaktır.

Günümüz üniversite öğrenci profili 2000-2018 yılları arası dünyaya gelen Z kuşağı bir nesilden oluşmaktadır. Bu sebeple önerilen güncel ders planında, çift yönlü akışın gerçekleştiği, bireylerin (öğrenci-öğretmen) kişiselleştirilmiş paylaşımlarına olanak tanıyan, mekân ve zaman kavramını yok eden gençlerin özgürleşebildiği mecra olan sosyal medya, en çok tercih edilen iletişim kanalı haline gelmiştir (Sarioğlu ve Özgen, 2018). Bu bağlamda, tüm dünyayı bir araya getiren bu mecra, mesleki gelişim etkinlikleri dersini seçen farklı programlardaki öğrenciler için mesleki hayatlarına ilişkin merak ettikleri konuları ve faaliyetleri gerçekleştirmede arayüz oluşturmaktadır.

Güncellenen 14 haftalık ders planında, meslek yüksekokulunun yatay-dikey geçiş imkânları, Erasmus imkânları, uzaktan öğrenimli derslerin işleyişi, okulun lokasyonu, mezuniyet sonrası iş imkânları, okulun staj imkânları gibi konuları ele alan, aday veya kayıtlı öğrenciye bilgi vermeyi amaçlayan çevrimiçi tanıtım hesabı oluşturulmuştur. Bahsi geçen konular haftalık ders programının birer araştırma konusu olup, her hafta için ilgili konuya ilişkin video çekimi gerçekleştirilmiştir. Bu derse Lojistik ve Grafik Tasarımı Programlarından toplam ondokuz öğrenci kayıtlanmış, dersin ilk haftası öğrenciye güncellenen ders hakkında kısaca bilgi verilerek video ve araştırma konuları için görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler bahsi geçen konulara ilişkin kendi aralarında 4 ayrı grup oluşturmuş, bu süreçte dersin öğretim elemanı da konuya ilişkin araştırmaların, kurum veya kuruluşlara ilişkin randevuların, videoların çekiminin gerçekleştirilmesinde öğrenciyle birlikte hareket etmiştir. Ders süresince ders devam listesi alınmayarak, kişisel katılım gösteren öğrenciler üzerinden notlandırma yapılmıştır. Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi değerlendirme formu oluşturularak, toplam katkı payı 100 üzerinden 6 tane video çekim projesi istenmiştir. Bu form her proje için grup çalışması olarak ele alınıp, değerlendirme sürecine girmiştir. Ders değerlendirme formunda; teslim formatına uygunluk (biçim ve düzen) %25, teslim içeriğine uygunluk %25, özgünlük %25, zamanında teslim %25 olmak üzere toplamda 100'lük notlandırma sistemi uygulanmıştır. Grup içi görev dağılımı, öğrencilerin kendi sorumluluğu altında gerçekleşerek öğrencinin sorumluluk alma bilincini ortaya çıkarmayı ve aynı zamanda kişilik özelliklerine göre iş yükünü üstlenmeyi hedeflemiştir.

Ders, öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi benimseterek sadece ders saatleri esnasında değil ders dışı saatlerde de ilgili faaliyetlere kendi özerkliklerini, becerilerini, kolektivist çalışma yaklaşımını benimsetmeyi, esnek çalışma saatleri oluşturarak sosyal ihtiyaçlar

doğrultusunda eğitimin bir parçası haline gelebilmeyi amaçlamıştır. Bu dersin etkili olabilmesi ve belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için öğrenci-öğretici eğitim sisteminin bir parçası haline gelerek, alanında uzman kişi ve ilgili etkinliklere erişim sağlanarak, sosyal medya uygulaması olan Instagram arayüzü ile belirlenen temalarda bilgi akışı oluşturmaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Bu çalışma, İzmir ilinde bulunan bir vakıf Üniveristesinin MYO Grafik Tasarımı ve Lojistik Programlarında kayıtlı öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örnekleme, 2018-2019 akademik yılında bahsi geçen okulun 1. ve 2. sınıflarına kayıtlı, aktif olarak ders takibi yapan ve mezuniyet için seçmeli ders statüsünde olan Mesleki Gelişim Etkinliği I ve Mesleki Gelişim Etkinliği II dersini almış ondokuz öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden ondördü erkek, beşi ise bayan öğrencidir. Bu öğrencilerin sekizi Grafik Tasarımı Programı (%47) ve onbiri ise Lojistik programında (%63) öğrenim görmektedir.

Çalışmada, nitel araştırma tekniklerinden biri olan odak gruplar görüşmesi yapılmıştır. Odak grup çalışması içinde bulunulan olayın, gözlemci katılımcılar tarafından detaylı açıklanarak bilgilerin derinlemesine analiz edilmesine olanak tanır (Karadüz, 2010). Odak grup çalışmasında, benzer/aynı demografik özelliklere sahip en az altı ve en fazla oniki kişi olacak biçimde gruplar oluşturulur (Ekiz, 2003; Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışmanın örneklem sayısını oluşturan ondokuz öğrenci iki farklı odak gruba (birinci grup oniki, ikinci grup yedi kişi) bölünmüştür. Dolayısıyla, odak grup sayıları, her katılan kişinin görüşlerini ifade edebileceği kadar az, fakat farklı fikirlerin ortaya çıkabileceği kadar büyük durumdadır. Yapılan çalışmada, birinci ve ikinci odak gruplarını oluşturan kişi sayısının nitel araştırma için yeterli olduğu görülmektedir (Collins vd., 2006). Lojistik ve Grafik Tasarımı Programı öğrencilerinin, Mesleki Gelişim Etkinliği derslerini daha önceden almış olmaları sebebiyle ders hakkında bilgiye ve dersin müfredatına ilişkin yeni ve yaratıcı çözümler üretebilme sürecine dair görüşleri bulunmaktadır. Ayrıca, bu öğrenciler, dersin işleyişi ve içeriğine ilişkin yapılan yeniliklere yönelik konularda gerekli açıklamaları yapabilecek konumdadırlar.

3. Uygulama

Çalışmada odak grup görüşmeleri başlamadan önce, belirlenen konuya ilişkin kavramsal ve kuramsal yapı oluşturulmuştur. Bu

çerçevede; kimlerle hangi tarihte görüşüleceği, neden o kişilerin seçildiği, belirlenen kişilerin ortak özelliklerinin hangileri olması gerektiği, görüşmede ne tarz soruların olması gerektiği ve hangi soruların hangi sırayla sorulması gerektiği gibi detaylar hakkında bir düzen oluşturulmuştur.

Beş bölümden oluşan görüşme kılavuzunun ilk bölümünde yaş, bağlı bulunduğu meslek yüksekokulu programı ve medeni durum gibi tanımlayıcı sorular sorulmuştur. Diğer bölümlerde ise sırası ile öğrencilerin aktif katılım, davranışsal katılım, duygusal katılım ve bilişsel katılım boyutlarının yeni ders içeriği ve işleyine etkisini ortaya çıkarmaya yönelik sorular bulunmaktadır.

Odak grup çalışmalarında verimli bir görüşme için süre en az bir, en çok iki saat olarak ifade edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu sebepten dolayı, oluşturulan gruplardan maksimum düzeyde fayda sağlanabilmesi için her bir grup görüşme süresi birer saat olarak belirlenmiştir. Odak grup görüşmesinin zamanı ve yeri, katılımcılara toplantı gününden iki hafta önce Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinin öğretim elemanı tarafından duyurulmuş, konu hakkında kendilerine bilgi verilmiş ve toplantı için katılımcılar belirlenen yere davet edilmişlerdir. Tüm katılımcılar kendi imkânları ile belirlenen gün ve saatte gönüllü olarak hazır bulunmuşlardır.

Bu çalışmada yapılan odak grup çalışması, iki ayrı grup ile toplamda iki oturumdan oluşmuştur. Burada amaç bireylerin kendi düşüncelerini diğer katılımcıların görüşlerini göz önünde bulundurarak özgür bir biçimde dile getirdikleri sosyal yapıdan verimli veri sağlamaktır.

Odak grup görüşmesinin soruları yorum yapmaya ve açıklayıcı cevap vermeye yönelik biçimde açık uçlu sorulardan oluşturulmuştur. Bu sorular oluşturulurken Reeve ve Tseng'in (2011) öğrenci katılımına ilişkin dört boyut olan aktif, davranışsal, duygusal ve bilişsel katılım olmak üzere sorularından yararlanılmış ve bu bağlamda onaltı soru halinde yöneltilmiştir. Odak grup görüşmesi yapılırken tartışma konusunun ekseninde bulunan konu ve kavramların irdelenmesine yönelik katılımcıların görüşlerini belirtmelerine ayrıca araştırmacılar rehberlik yapmıştır.

Reeve ve Tseng (2011) tarafından geliştirilen, öğrenci katılım boyutlarına ait yirmiiki soru güncellenerek onaltı açık uçlu soru iki ayrı gruba sorulmuştur. Odak grubu oluşturanlara yöneltilen, öğrenci katılım boyutlarına ait onaltı açık uçlu soru Tablo 1' de yer almaktadır.

Tablo 1. Önerilen Yenilikçi Ders İçin Öğrenci Katılım Boyutları

Aktif Katılım Soruları
1. Sınıfta derse nasıl katılım sağlıyorsunuz?
2. Sürecinde sınıfta hoşlanıp hoşlanmadığınız konuları nasıl ifade edersiniz?
3. Sürecinde ders ile ilgili ilgilendiğiniz konuları nasıl ifade edersiniz?
4. Derste görüş ve tercihlerini nasıl belirtirsiniz?
Davranışsal Katılım Soruları
1. Sınıfta ders anlatım esnasında nasıl bir tutum sergilersiniz?
2. Okulda derslerinize nasıl hazırlanırsınız?
3. Sınıfta yeni bir konu anlatıldığı zaman ne yaparsınız?
Duygusal Katılım Soruları
1. Sınıf ortamında kendinizi nasıl tanımlarsınız?
2. Sınıf ortamını nasıl değerlendirirsiniz?
3. Sınıf ortamında çalışmak sizin için ne ifade ediyor?"
4. Sınıf ortamında yeni bir konu verildiğinde tutumunuz nasıl olur?
Bilişsel Katılım Soruları
1. Okulda öğrendiklerinizi kendi deneyimlerinle nasıl ilişkilendirirsiniz?
2. Farklı fikirleri bir araya getirirken nasıl bir strateji oluşturunuz?
3. Bir konuya başlamadan önce nasıl bir çalışma biçimi geliştirirsiniz?
4. Çalıştığınız konuları anlayıp anlamadığınızı nasıl anlarsınız?
5. Üzerinde çalışmakta olduğunuz konu ile ilgili bir problem ile karşılaştığımızda, nasıl bir tutum sergilersiniz?

Görüşme süresince katılımcılara müdahalede edilmeden bireyler arasında karşılıklı etkileşime girmeleri desteklenmiştir. Her bir grubun görüşmesi bir saat boyunca, konuşmalar ses kaydına alınmış ayrıca raportör tarafından da not edilmiştir. Odak grup çalışmasından sonra alınan ses kayıtları ve notlar, katılımcıların içinde bulunduğu sosyal ortamın dinamiği de dikkate alınarak raporlaştırılmıştır.

Katılımcıların düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla soru sorma ve özetleme teknikleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek, katılımcıların dile getirdiği yorum ve değerlendirmelerin ışığı altında onların tutum ve davranışlarına yönlendirmeden rehberlik edilmiştir. Yapılan görüşme esnasında grup içinde katılımcıların, birbirlerini etkiledikleri gözlemlenerek, her bir katılımcının görüşünün tartışmada en az bir kere yer almasına dikkat edilmiştir. Araştırmacı tarafından sorulan açık uçlu sorular, tartışma ortamının yaratılmasına olanak vererek, katılımcıların fikirleri ve gözlemleri hakkında detaylı bilgi vermelerini sağlamıştır.

Katılımcılar, 2018-2019 eğitim yılı güz dönemi boyunca araştırmacı tarafından yürütülen Mesleki Gelişim Etkinleri dersi kapsamında 14 haftalık yeni bir ders müfredatı ve içeriğine sahip bir

eğitim programını tamamlamışlardır. Dönem sonunda katılımcı öğrencilere onaltı açık uçlu sorular sorularak, dersi alan öğrencilere ilişkin gözlemler ortaya çıkmıştır. Bu sayede araştırmacı, katılımcı öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmasına ve bunların neden ortaya çıktığını anlamaya fırsat bulmuştur.

4. Tartışma

Bu çalışmada, İzmir ilinde bulunan bir üniversitesinin meslek yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin, 2018-2019 eğitim yılı güz dönemi almış oldukları Mesleki Gelişim Etkinlikleri ders müfredatına ilişkin oluşturulan yenilik sürecinin şekillenmesinde ve değerlendirilmesinde öğrenci katılımının etkisi incelenmiştir.

Tablo 2’de odak grup tarafından aktif katılıma ilişkin sorulara verilen yanıtlar yer almaktadır. Ayrıca, aktif katılımın her bir boyutu için odak grup tarafından en sık ifade edilen ortak yorumlar ve bu yorumların öğrenci katılım boyutlarına göre değerlendirilmesi yine Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Aktif Katılım Soruları

Yenilikçi ders içeriğine göre öğrencilerin derse katılımları ile ilgili aktif katılım tutumları	Öğrenci Katılım Boyutları			
	Davranışsal	Duygusal	Bilişsel	Aktif
Sınıfta derse nasıl katılım sağlarsınız?				
Konunun en başında öğretim elemanı herşeyi en başta açık açık anlatıyorsa onun için katılım sağlamama gerek kalmıyor, her şey net.	-	-	-	✓
Ders müfredatı video çekimine dayalı olduğu için beceremiyordum ve ilk başlarda derste çekingenlik gösteriyordum. Daha sonra projeyi grup çalışması haline getirildiğinde, ben kendimi sosyal medyada takipçi bulma kısmında aktif hissettim, diğer arkadaşlarım video çekimlerini gerçekleştiriyordu. Hep birlikte grup çalışması olarak toplu şekilde hareket ettiğimiz zaman kendimi daha aktif hissettim.	✓	-	✓	✓
Ders esnasında sorular sorarak katılım sağladım. Herkesin yeteneğine ve özelliklerine göre sınıf arkadaşlarım ile iş bölümü yaptım.	-	-	✓	✓
Sınıfta hoşlanıp hoşlanmadığımız konuları nasıl ifade edersiniz?				
Hoşlanıp hoşlanmadığım şeyleri direk söyleme taraftarıyım. Mesela kendi grubumuzda bir video çekeceğiz konu hoş ama hoşuma gitmeyen tarafı direk söyleyip alternatif üretiyorum. Ama ders içerisinde bir şeyden hoşlanmazsam onuda direk söyleyebilirim.	-	✓	-	✓
İlk kendi arkadaşlarıma söylerim. Daha sonra onlar beğenirse fikrimi herkesle paylaşırım.	-	✓	-	✓
İlk alternatif yol aramak için arkadaşlarıma danışırım ya da zihnimde karar veririm. Daha iyi bir alternatifim yok ise sesimi çıkartmam.	✓	✓	-	✓
Hocaya sözlü olarak ifade ederim.	✓	-	-	✓
Grup projesi ise grup içerisinde önce konuşuluyor daha sonra hocaya hoşlanıp hoşlanmadığımız konular belirtiliyor.	-	-	✓	✓

Genellikle arkadaşlar arasında ifade ederiz ama eğer dersin hocası ile iletişim halinde isek görüşlerimizi rahatlıkla sözlü olarak söyleriz.	✓	✓	-	✓
Ders ile ilgili ilgilendiğiniz konuları nasıl ifade edersiniz?	Davranışsal	Duygusal	Bilişsel	Aktif
Daha çok katılım sağlayarak olabilir. Hoca ile olan ilişkim derse odaklanmamı sağlar.	✓	✓	-	✓
İlgilendiğim konularda görüşlerimi daha iyi ifade edebilirim.	✓	-	✓	✓
Hocanın ders esnasında anlattığı konuları geçmiş deneyimlerim ile ilişkilendiririm.	-	-	✓	-
Konuya ilişkin fikirler paylaşıp, hocaya devamlı sorular sorarım arkasından o konuya dair araştırmalar yaparım.	✓	-	-	✓
Heyecanlı bir şekilde dinlerim.	-	✓	-	✓
Kafamda bir fikir canlanır arkadaşlarım ile paylaşır sonra hocaya sözlü şekilde aktarırım.	✓	-	-	✓
Derste görüş ve tercihlerini nasıl belirtirsiniz?	Davranışsal	Duygusal	Bilişsel	Aktif
İlk olarak çalışma verildiğinde bu konuya nasıl bir katkıda bulunabilirim diye kendime sorarım daha sonra grup arkadaşlarımla özelliklerine göre görev dağılımı yaparım. Böylece çalışmamın daha verimli şekilde ilerleyeceğini düşünüyorum.	✓	-	-	✓
Dersin işleyişinin video çekimi üzerinden ilerleyeceğini ilk öğrendiğimde çok sevdim. Zaten her günün her anında kullandığım sosyal medya uygulamasının, ders ile birleştirilmesi fikri çok hoşuma gitti ve beni çok heyecanlandırdığını tüm sınıfla sözlü olarak paylaştım.	-	✓	✓	✓

Öğrencilerin, aktif katılım boyutu için verdikleri ortak yorumlardan en fazlası; bireysel katılımlarda çekingenlik sergiledikleri ve grup çalışması içerisinde görev dağılımının herkesin kişilik özellik ve yeteneklerine göre yapılmasının yenilik sürecine kolaylık sağladığı görüşüdür. Öğrenciler, içerik ve işleyişi değişen yeni Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi ortamında fikirlerini kolaylıkla ifade edebildiklerini ve grup içerisinde fikirlerinin onaylanması durumunun derse olan katkıları ile ilişkilendirdikleri ifade etmişlerdir. Bu yeni işleyiş biçiminden dolayı, dersin öğretim elemanı ile kurulan yakınlığın ve derste konunun öğrencinin geçmiş deneyimlerle olan benzerliği ile rahatca bağlantı kurabildiklerini belirtmişlerdir. Özellikle, grup çalışması içerisinde öğrencilerin özelliklerine göre görev dağılımı yapılarak sosyal medya kullanımının ders içerisine entegre edilmesinin öğrencileri motive eden en önemli araçlardan biri olduğunu ve bu sayede derse devamın arttığı gözlenmiştir. Yenilik sürecinde öğrenci aktif katılım gösterirken aynı anda çoğunlukla davranışsal katılım sergilediği, daha az düzeyde duygusal katılım sergilediği nadir durumlarda ise bilişsel katılım sergilediği görülmektedir. Bu süreçte öğrencinin dört katılım boyutunu aynı anda gerçekleştirmediği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 3’de, değişen ders müfredatı ile yenilik sürecinde öğrenci katılım boyutlarından biri olan davranışsal katılımını ortaya çıkarmaya yönelik sorular ve bu sorulara verilen ortak yorumlar bulunmaktadır.

Tablo 3. Davranışsal Katılım Soruları

Yenilikçi ders içeriğine göre öğrencilerin derse katılımları ile ilgili davranışsal katılım tutumları	Öğrenci Katılım Boyutları			
	Davranışsal	Duyusal	Bilişsel	Aktif
“Aktif olmayı seviyorum. Bazı arkadaşlar uzaktan derse çevrimdışı olarak katıldı bazıları ise bire bir etkin katılım sağladı, projeyi destekleyen çalışmalarda bulundu.”	✓	-	-	✓
“Derse devam zorunluluğu olsa da olmasa da öğrenci kişilik özelliğine göre sınıf içi yapılan çalışmalara katılım sağlar ya da sağlamaz. Kimisi sadece derse gelir ama herhangi bir şey üretmez kimisi de derse devamlı gelmiyordu fakat yerine getirilmesi gereken ödev ve çalışmaları sorumluluk bilinci ile tamamlıyordu.”	✓	-	-	-
“Derste devam listesinde imza atılma zorunluluğu olmalı çünkü öğrenci bu şekilde kendini bir düzene ait hissediyor bu sayede daha çok çalışma zorunda kendini hissediyor. Diğer türlü öğretim elemanı tam ders anlatırken bir anda içeri öğrenci girebiliyor ve derse tekrar konsantr olamıyorum.”	✓	-	-	-
“Dikkatim çabuk dağılıyor bu sebeple ders esnasında telefon ile oynayabiliyorum.”	✓	-	-	-
“Derste anlatılan konu dikkatimi çekmiyor ise dikkatim dağılır, bana zaten yararı olsaydı dinlerdim, hocaya soru sorardım gibi düşünmeye başlıyorum.”	✓	✓	-	✓
“Örneğin, farklı iki dersin arasında çok saat farkı oluyor bu sebeple son girdiğim derse halim kalmıyor ve dikkat gösteremiyorum. Bu sebeple dersten erken çıktığım bile oluyor, devamlılık sağlayamıyorum.”	✓	-	-	-
“Örneğin Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinde yeni bir proje geldi ve daha önceden alışık olmadığımız bir bilgisayar programı kullanmamız istendi bu sayede kendimizi devamlı geliştirdik. Öğrendiğimiz bilgisayar programı sayesinde iş hayatında işimize yarayacak bilgiler edinmiş olduk. Teorik eğitimi uygulama ile birleştirerek yenilikçi fikirler ortaya çıkarabildik. Dolayısıyla, başlayan her yeni derse farklı heyecanlar duymaya başladım.”	✓	✓	✓	-
“Ders kapsamında afiş tasarladık, sosyal medya üzerinden bölüm tanıtımı yapmayı öğrendik bu esnada yeni programlar öğrenerek ileride iş hayatında CV için önemli bir kaynak oluşturmuş olduk. Bize çok farklı deneyimler sağladı bu sebeple her defasında daha çok çalışma isteği oluştu.”	✓	-	-	✓
“İlk defa bir dersimizde sosyal medya uygulaması olan Instagram üzerinden ders işlenmeye başlandı. Bu hesaplar özellikle benim gibi bir Grafik Tasarımcı tarafından yürütülüyor bu sebeple beni bu süreçte aktif bir şekilde katılım sağlamama yardımcı oldu. Arkadaşlarım ve dersin öğretim elemanı ile etkileşimli bir iletişim gerçekleşti.”	✓	✓	✓	✓
“Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinde video çekmek zevkli ve derse heyecan içerisinde geliyorduk, çoğu ders teorik ve öğretim elemanı sadece rutin bir şekilde ders anlatıyor. Böyle olunca derse katılım gösteremiyoruz ve çabucak dikkatimiz dağılıyor.”	✓	✓	-	✓
Okulda derslerinize nasıl hazırlanırsınız?				
“Öncelikle ders için gereken ve özellikle uygulama odaklı derslerde ilgili bilgisayar programlarını inceleyip öğrenmeye başlıyorum. Yapacağım işleri planlayıp belirli bir düzene koyuyorum. İş planıma göre projeyi yapmaya başlıyorum.”	✓	-	-	✓

“Proje dış mekanlarda yapılmak üzere gerçekleştiriliyor ise okula yakınlığını hesap edip yaklaşık bu iş ne kadar günümüzü alır diye hesap ediyoruz. İlgili proje için Youtube gibi kanalları inceleyerek daha önce benzeri çalışmalarda neler yapılmış onları ele aldık.”	✓	-	-	-
“Derse katılım için devam zorunluluğunun olmayışı yaptığımız projenin işleyişini hızlandırıyor. Bu sayede derse gelmemiz gereken saatlerde o enerjimizi projeye doğru bir şekilde yansıtabiliyoruz.”	✓	-	-	-
“Önceden hoca ile iletişime geçerek projede neler yapılacağını konuşuyorum sonrasında telefonuma alarmlar koyarak kendime su saatte su gün şu çalışmayı tamamlamalısın diye hatırlatmalarım var.”	✓	-	-	-
“İlk önce derse gelmeden araştırmalar yapıyoruz. Dersin hemen sonrasında arkadaşlar ile konuşarak neler yaparız diye kendi aramızda konuşuyoruz.”	✓	-	-	✓
“Örneğin, verilen projenin süresi ve teslim tarihi gibi bilgiler üzerinden ilerleyerek ilgili randevular alınıyor sonrasında video çekimi gerçekleştiriliyordu.”	✓	-	-	-
“Örneğin, bir projemizde belediyenin dost kart tanıtımı için gittiğimiz yemekhanesinde ilk önce etrafa bakıp neler çekerim diye karar vermiştim.”	✓	-	-	-
“Sınıf içerisinde toplu bir şekilde çalışma yapmayı tercih ediyorum çünkü yeni uygulama odaklı bir çalışma gerçekleştirildiğinde herkesin ayrı bakış açısı oluyor. Böylece ortaya çıkan iş daha başarılı oluyor, çok yönlü fikir alındığından eksiklikler hemen belirlenip zamanında iyileştirilme yapılıyor.”	✓	-	-	✓
Sınıfta yeni bir konu anlatıldığı zaman ne yaparsınız?				
“Hocanın verdiği bir konuyu geliştirmek için ne yaparım diye düşünüyorum. Daha önceden staj yaptığım yer ile görüşüp bu konuda bana nasıl destek olabilirsiniz diye sorduğum oluyor. Sonrasında Google’ dan konuya ilişkin çalışmalarını inceliyorum amacım sınıf arkadaşlarımdan nasıl öne çıkarım oluyor.”	✓	-	✓	✓
“Benzer örnekler daha önce nasıl yapılmış diye bakıyorum.”	✓	-	-	-
“Bu öğrendiğim konu iş hayatımın neresinde bana faydalı olur nasıl ilişkilendiririm diye düşünüyorum.”	✓	-	✓	-
“Yeni konu eğlenceli ve sosyalleşmek üzerine ise ilgili bir şekilde dinleriz.”	✓	-	-	-
“Ders programında o gün çok ders var ise dikkat dağınıklığı yaşıyoruz.”	✓	-	-	-
“Hoca sadece sunum yapıyorsa dersi bir süre sonra anlamıyoruz ama sohbet niteliğinde ders işleniyorsa o zaman daha çok kendimizi o derse ait hissediyoruz.”	✓	✓	-	-
“Hocaya fikirlerimizi sunduğumuzda olumsuz bir yorum alırsak şevkimiz kayboluyor ve dersten uzaklaşmaya başlıyoruz. Zaman içerisinde derse devamsızlıklarımız oluşuyor.”	✓	✓	-	-

Yenilik sürecinde, öğrenci katılım boyutlarından biri olan davranışsal katılımının etkisini incelemek için odak gruptakilere üç farklı soru sorulmaktadır. Verilen cevaplara göre, öğrencilerin kişilik özellikleri ve derse devam etme arasında çok ciddi bir ilişki kurulduğu tespit edilmiştir. Derse dikkat gösterme ile ders programlarının yoğunluğu arasında olumsuz bir ilişki gözlenirken, derste anlatılan konunun sektörle ilişkilendirmesi arasında olumlu bir ilişki tespit edilmiştir. Proje odaklı derslerde öğrencinin kendini geliştirmeye açık ve hevesli olduğu, dersin grup projesi halinde işlenmesi ile öğrencinin yeni fikirlerle derse katılımının desteklendiği görülmüştür.

Öğrencilerin geçmiş deneyimleri ile yeni geliştirilen projeler arasında ilişki kurulduğu ve derse daha istekli geldikleri görüşü vurgulanmıştır. Yenilik sürecinde davranışsal katılım gösteren öğrenci aynı anda çoğunlukla aktif katılım gösterirken, daha az düzeyde duygusal katılım göstermekte, en az düzeyde ise bilişsel katılım sergilemektedir. Aktif katılım gösteren öğrenci aynı anda diğer katılım boyutlarını gerçekleştirdiği tek durum ise sosyal medya uygulaması olan Instagram üzerinden interaktif ders ortamının ilişkilendirilmesidir.

Yeni ders içeriğinin öğrenci üzerinde ki duygusal katılımın tespiti için dört farklı soru hazırlanmıştır. Sorular ve sorulara verilen ortak cevaplar Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Duygusal Katılım Soruları

Yenilikçi ders içeriğine göre öğrencilerin derse katılımları ile ilgili duygusal katılım tutumları	Öğrenci Katılım Boyutları			
	Davranışsal	Duygusal	Bilişsel	Aktif
Sınıf ortamında kendinizi nasıl tanımlarsınız?				
“Derse daha çok dinleyici olarak katılım sağladım. Çekingen bir tavır sergilerim.”	✓	✓	-	-
“Çekingen bir tavır sergilesem de hoca benden bir şey istediğinde hemen yerine getirmeye çalışırım.”	✓	✓	-	-
“Hocanın öğrettiği konu hakkında hiç daha önceden fikrim yoksa çekingen bir tutum sergilerken aşına olduğum konularda ilgili örnekler verip katılım sağlamayı severim.”	✓	✓	-	-
“Çekimsizlik gösteririm, kendimi kolaylıkla ifade edemem.”	✓	✓	-	-
“Örneğin, Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi içerisinde kendimi bir ailenin üyesi olarak hissediyorum çünkü kendimi kolay ifade edebiliyorum.”	✓	✓	-	-
“Örneğin, Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinde sınıfla iç içe geçmiş bir durum sergiliyoruz ve kendimizi rahat hissediyoruz.”	✓	✓	-	-
“Ders sürecinde ilk başta çekimsizlik gösterirken daha sonrasında açılıp kendimi ifade edebiliyorum.”	✓	✓	-	-
“Grup projesi olduğu zaman kendi içerisinde gruplaşma oluyor, dağılma oluyor ve bu sebeple kendimi sınıf ortamından soyutlamaya başlıyorum.”	✓	✓	-	-
“Örneğin, proje kapsamında video çekildiğinde, Whatsapp uygulaması üzerinden sınıf arkadaşlarına ve hocanın görüşlerine sunulurken kimse kendi yorumunu ifade etmiyor, herkes çekimsiz davranıyor.”	✓	✓	-	-
“Sınıf içerisinde Grafik Tasarımı ve Lojistik öğrencileri ortak ders alıyor farklı disiplinlerden gelen öğrencilerin fikir ayrılıkları oluyor. Grafik tasarımı öğrencilerinin estetik algısı ile Lojistik öğrencisinin algısı oldukça farklı bu sebeple ortaya çıkan proje çok ayrı bir şekilde ele alınıyor. Kimi zaman bölüm kültüründen dolayı söyleyeceğim ifadelerin farklı etki yaratacağımı düşündüğüm için fikirlerimi kendime saklıyorum.”	✓	✓	✓	-
Sınıf ortamını nasıl değerlendirirsiniz?				
“Mesleki Gelişim Etkinliği ders ortamını değerlendirirsek, öğretim elemanının bizim yaptığımız projenin içinde yer alması bizi yüreklendirdi. Sınıf içindeki her öğrenciden proje ile ilgili bir fikir geldi ve her adımda o fikirler, reddedilmeden uygulamanın içine bir şekilde koyulmuş oldu. Böylece ortaya parlak fikirlerin çıkmasını teşviklendirildi.”	✓	✓	-	✓
“Mesleki Gelişim Etkinliği dersinde, öğretim elemanı sınıfta yanlışlarımızı anında düzeltti ve başka öğrencilerin fikirlerini projeye dahil ederek yeni bir şeyler üretiyor olmamız bizi heyecanlandırdı.”	✓	✓	-	-

“Fikir alışverişi yapılarak samimi ve keyifli bir şekilde ilerliyor, gruplar arası iletişim güçlü.”	✓	✓	-	-
“Sıkıcıydı, çünkü grup halinde çalışmayı sevmediğim için iletişim halinde olmak çekingenlik yaratıyordu.”	-	-	-	-
“Güzel bir ortam var.”	-	✓	-	-
“Derse devamlılık sağlamadım o sebeple samimi bir ortam olduğunu düşünmüyorum.”	✓	-	-	-
“Eğlenceli ve dinamik bir ortam var.”	-	✓	-	-
“Gruplaşma oluyor çünkü kimi öğrenciler Lojistik Programından kimi öğrenciler Grafik Tasarımı Programından, herkes kendi bölümü içindeki öğrencilerle samimi oluyor.”	✓	-	-	-
“Mesleki Gelişim Etkinliği dersi eğlenceli ve aktif geçiyor o sebeple okula gelmek istemesem bile bu derse gelmek istiyorum. Dersi farklı ve yenilikçi bakış açısı ile işliyoruz böylece zevkli bir hale geliyor.”	✓	✓	-	✓
Sınıf ortamında çalışmak sizin için ne ifade ediyor?”				
“Herkes uyum içinde olunca güzel işler ortaya çıkıyor.”	-	✓	-	-
“Sınıf ortamında çalışırken öğrenci not kısmında hocadan korkmak istiyor. Öğrenci notunu hemen öğrenmek istemiyor eğer hemen öğrenirse derse ilgisini kaybediyor.”	✓	✓	-	-
“Hocanın sert davranması öğrenciyi disipline edip çalışmasını hızlandırıyor.”	✓	✓	-	-
“Grup içinde hareket etmeyi öğreniyorsun.”	✓	-	-	-
“Farklı disiplinlerden gelen öğrenciler farklı tutumlar sergiliyor, böylece bir derse bakış açımızda çeşitlilik oluyor.”	✓	-	-	-
“Bireysel çekingenlik gösteriyorum ama grup halinde çalışırken kendimi daha iyi ifade edebiliyorum.”	✓	-	-	-
“Kendimi rahat ifade edebildiğim bir grup ortamı var ise çok eğlenerek çalışıyorum.”	✓	✓	-	-
Sınıf ortamında yeni bir konu verildiğinde tutumunuz nasıl olur?				
Bildiğim bir konu verilirse kendimi konuya ait hissedirim ve hızlı bir şekilde çalışmaya başlarım.	✓	✓	✓	-
Merak uyandırıyor ve keşfetmeye çalışırım. Eğer özel hayatımda giden olumsuz bir durum var ise sınıf ortamındaki tutumumu kötü yönde etkileyerek kendimi o ortamdaki soyutlamaya başlıyorum.	✓	✓	-	-
İlk önce proje veriliyor ve bizim okuduğumuz bölümle ilişkisi nedir diye durumu sorguluyorum.	-	-	✓	-
Örneğin, Lojistik öğrencisiyim Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersinde proje okulun tanıtımı ile ilgiliydi benim bu projede ne işim var diye sorguladığım oldu.	-	-	-	-
Projeyi yaptığımızda dışardan yapılan olumsuz eleştiriler geldiği zaman bizi demotive ediyor, çalışma performansımızı düşürüyor.	-	-	-	-

Odak grup tarafından verilen yorumlar incelendiğinde, farklı programa kayıtlı öğrencilerin fikirlerini sınıf içerisinde ifade etmede çekingenlik sergiledikleri ifade edilmiştir. Öğrencilerin, sınıfta ki aidiyet duygularının tamamen, dersi veren öğretim elemanının tutumu ile doğrudan ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. Verilen grup projeleri ile sınıf atmosferinin dinamikliğinin sağlandığı, öğretim elemanının oluşturduğu otorite (not, yoklama listesinin devamlı tutulma sıklığı, mesafeli yaklaşım) ile öğrencinin derse olan ilgisini arasında bir ilişki tespit edilmiştir. Sınıf dışı gelen eleştiriler ile öğrencilerin çalışma performansı arasında ilişki kurulduğu ve yeni fikir geliştirme süreci ile

öğrencinin okuduğu program arasında bir bağlantı olduğu kurulduğu gözlemlenmiştir.

Yenilik sürecinde duygusal katılım gösteren öğrenciler aynı anda büyük çoğunlukla davranışsal katılım göstermekte, az düzeyde aktif katılım ve bilişsel katılım gerçekleştirmektedir. Öğrencinin dört katılım boyutundan aynı anda hiçbirinin gerçekleştirmediği durumlar gözlemlenmekte olup, bu durumlar ders dışından gelen olumsuz geri bildirimler ve öğrencinin okuduğu bölüm ve ders içi gerçekleştirdiği projeyi ilişkilendirememesinden ötürü kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Odak gruba son olarak yeni ders içeriğinin öğrenci üzerinde ki bilişsel katılımın tespiti için beş farklı soru sorulmuştur. Sorular ve sorulara verilen ortak cevaplar Tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 5. Bilişsel Katılım Soruları

Yenilikçi ders içeriğine göre öğrencilerin derse katılımları ile ilgili bilişsel katılım tutumları	Öğrenci Katılım Boyutları			
	Davranışsal	Duyusal	Bilişsel	Aktif
Okulda öğrendiklerinizi kendi deneyimlerinle nasıl ilişkilendirirsiniz?				
Örneğin, bizden istenen bir proje için üniversitenin kariyer merkezine gidip mezunlar hakkında bilgi almamız istenmişti fakat 5 sefer gittik bize randevu verilmedi. Buradan yola çıkarsak, mezun olduğum zaman işte çalışmaya başladığımda her istediğim randevunun tarafıma verilmeyeceğini bu durumda mutlak sonuca ulaşmak için A, B planı üretmem gerektiğini anladım.	✓	-	✓	-
Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi projesi için video çektiğimizde daha önce ışığın, sesin önemli olduğunu düşünmezdim ama bakış açım değişti artık çekilen videolara daha farklı bakıyorum.	✓	-	✓	-
Farklı fikirleri bir araya getirirken nasıl bir strateji oluştursunuz?				
Çalışma arkadaşlarım ile ortak bir yol bulmaya çalışırım.	✓	-	-	-
Yeni ortaya çıkan fikirlerin onaylanması gerektiğini belirtirim.	✓	-	-	-
Bütün fikirleri ele alıp çoğunluğun benimsediği fikir üzerinden ilerleyerek ortaya bir çalışma çıkarırım. “Herkesten fikir alır ve değerlendiririm.	✓	-	-	✓
Projenin içerisinde çalışırken arkadaşlarımdan ve ailemden aldığım farklı fikirler beni besler.	-	-	✓	-
Grafik Tasarımı öğrencisiyim ve video düzenleme hep ertelediğim bir konuydu. Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi projesi sayesinde deneme yanılma yöntemiyle kendimi geliştirdim. İş hayatına kendimi hazırlamış oldum.	✓	-	✓	-
Bir konuya başlamadan önce nasıl bir çalışma biçimi geliştirisiniz?				
Bir verilen projeyi en kolay nasıl yaparım diye düşünerek öğrenci psikolojisi ile hareket ederiz.	✓	✓	-	-
Teknolojik olanakları kullanarak projeyi kısa ve zahmetsiz yollardan hazırlamaya çalışıyoruz.	✓	-	✓	-
İnternetteki benzer örneklerin üzerinde çok düşünmeden ufak değişikliklerle onları yeni projeye adapte ediyoruz.	✓	-	✓	-
Ders çıkışında arkadaşlarla toplanıp ne kadar süre içinde projeyi tamamlarız diye kararlaştırıp uygulamaya başladık ya da Whatsapp üzerinden konuşarak süreci idare ettik.	-	-	✓	-
Önce planlamaya başlarım. Yapacağım günü ve saati tahminler ve çalışmaya başlarım.	✓	-	-	-

Gündüz vakitlerinde çalışma performansını sergileyemiyorum o sebeple tüm çalışmalarımı akşam saatlerine bırakır böylece daha etkin bir çalışma sergilemiş olurum.	✓	-	-	-
Örneğin, bir proje verildi ve bu projeden kendimize nasıl bir ödüllendirme çıkarabiliriz diye düşünürüm. Video çekimi yapacağım proje için acaba yakımda yapılacak neler var projemizi tamamlasak hemen gidip o yerlerde yemek yesek, kahve içsek gibi küçük kişisel ödüllendirmeleri düşünürüm.	✓	✓	-	-
Çalıştığınız konuları anlayıp anlamadığınızı nasıl anlarsınız?				
Sınav yapıldığında kendimizi test etmiş oluruz.	-	-	✓	-
Örneğin, uzaktan eğitim sürecinde zaten aşına olduğumuz bir uygulamaya üzerinden ders yapıldığı için herhangi bir konuda belirsizlik oluşmamıştı. Instagram hepimizin günlük kullandığımız bir platformdu bu sebeple nasıl paylaşımlar yapacağımızı biliyorduk fakat ders ile ilişkilendirdiğimiz zaman kafamızda belirsizlik oluyordu.	-	-	✓	-
Konuları anlamadığım zaman kafamda acaba öyle miydi böyle mi olacaktı gibi zihnimde sorular canlanır bu sebeple hocaya soru sorarım. Ancak etraftaki insanların görüşleri beni etkilediği için sınıftaki arkadaşlarımın benimle alay etme fikri beni korkutur ve çekimsiz kalabilirim.	-	✓	✓	✓
Konuları anlamadığım zaman kafamda acaba öyle miydi böyle mi olacaktı gibi zihnimde sorular canlanır bu sebeple hocaya soru sorarım. Ancak etraftaki insanların görüşleri beni etkilediği için sınıftaki arkadaşlarımın benimle alay etme fikri beni korkutur ve çekimsiz kalabilirim.	✓	✓	✓	✓
Verilen projeleri yapmış olmak için puan almak için hazırlıyoruz tam ne istediğine dair kafamızda sorular oluşuyor. Sonrasında hocaya soru sormaya çekiniyoruz.	✓	✓	-	✓
Kendi grup içerisinde anladığımızı zannettiğimiz konuları öğretim elemanına bu böyle miydi diye sordüğümüzde aslında anlamadığımızı fark ediyoruz. Daha sonra projeye olan ilgisizliğimiz dağılmaya başlıyor ve sıkılıyoruz.	✓	-	✓	✓
Üzerinde çalışmakta olduğunuz konu ile ilgili bir problem ile karşılaştığınızda, nasıl bir tutum sergilersiniz?				
Pes ederim ve çalışmaktan vazgeçerim.	✓	✓	-	-
Konu verilir verilmez etrafta bu konuyu bilen kişilere danışırım (öğrenci, işyeri sahibi, staj yeri gibi).	-	-	✓	-
Üzerinde çalışmakta olduğum konuda belirli bir noktada problemle karşılaşıncaya üstlerime, grup arkadaşlarıma soru sormak yerine çekingen davranırım. Çünkü onların bana yapacağı olumsuz yorumlar benim hevesimi kaçırabilir.	-	✓	✓	-
Bu yaptığım çalışma sınıf arkadaşlarım veya hocam tarafından beğenilmeyebilir en iyisi yapmayayım kalsın diye düşünüyorum.	✓	✓	✓	-
Çalışmaya başladığım konu üzerinde kendimi başarısız olarak değerlendirdiğim anda öğretim elemanının en ufak yaptığı bir çalışmayı bile desteklediğini görmek problemin üstüne giderek beni çalışmaya motive eder	✓	✓	✓	-
Grup halinde proje yapıldığı için o derse devam göstermediğim zaman bana ait olan bir iş verildiğinde proje sürecine hakim olmadığım için örnek vermek gerekirse, Mesleki Gelişim Etkinlikleri dersi kapsamında çekilen videoları düzenlenirken nasıl bir yol izleyeceğimi bilemedim. Bu sebeple devamlı o gün çekim yapan arkadaşlara sorular sorarak projeyi tamamlamaya çalıştım. Aslında sürecim uzamış oldu, oysa derse gelseydim tam olarak ne yapacağımı bilebilirdim.	✓	-	✓	-
Daha önceden benzer projeyi yapan arkadaşlarla iletişime geçerek içinde bulunduğum soruna nasıl yaklaştıklarına sorarım.	-	-	✓	-

Yenilik sürecinde öğrenciler, okulda edinilen bilgileri uygulamaya geçirdikleri zaman farklılık gösterdikleri, çalışma biçiminin teknoloji

ve çalışma saatleri ile ilişkilendirildiği, çalışma konusunun anlaşılması ile sınav ve öğretim elemanı ile ilişkilendirildiği, çalışılan konuda çıkan problemin sonucunda pes etme, çekimsiz davranma, otorite görülen kişilere geçmiş deneyimleri sorgulama gibi tutumlarla karşılaştığı gözlenmiştir. Bu yenilik sürecinde bilişsel katılım gösteren öğrenciler, aynı anda çoğunlukla davranışsal katılım gösterirken, daha az olarak duygusal katılım gösterip, nadiren ise aktif katılım sergilemektedirler. Bilişsel katılım gösteren öğrenci diğer katılım boyutlarını aynı anda gerçekleştirdiği durum ise çevredeki insanların görüş ve önerilerini sorguladığı durumlarda ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

Sonuç

Sadece iki yıllık eğitim-öğretim süreci boyunca her türlü mesleki donanımına sahip kaliteli ara eleman yetiştirmek ile sorumlu olan meslek yüksekokullarında ders müfredatları ve içerikleri oldukça önemlidir. Meslek Yüksekokulu öğrencilerin aldıkları derslerin işleyiş biçimlerinin, klasik ders işleme metodlarından ziyade tamamen sektöre yönelik, sorun çözebilme becerilerinin artması yönünde olması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, literatürde ki bu boşluğu doldurabilmek için, meslek yüksekokulları özelinde öğrencilerin mezuniyet için seçmeli olarak aldıkları Mesleki Gelişim Etkinliği adlı dersin içerik ve formatının değiştirilmesi ile ilgili gözlemler yapılmıştır. Sözkonusu ders, geleneksel eğitim anlayışından (öğretmen-ders-ödev) çıkartırıp, eğitimde yeni yönelimlerle öğrenci katılım boyutlarının (aktif, duygusal, bilişsel ve davranışsal) her biri ayrı ele alınarak, dersin yeni içerik ve işleyişinin etkisi araştırılmıştır.

Bahsedilen dersi güz döneminde (eski içerik) ve bahar döneminde (yeni içerik) alan aynı öğrencilerle yapılan mülakat ve anket çalışmaları sonucunda; öğrencilerin yeni içerikten daha verim aldıkları, kendilerini daha rahat ifade edebildikleri tespit edilmiştir. Tüm öğrenci katılım boyutları yenilik sürecinde incelendiğinde en yüksek oranda sırasıyla davranışsal katılım sonrasında duygusal katılım, daha sonra aktif katılım ve en son olarak ise bilişsel katılım gösterdikleri ortaya çıkmıştır.

Meslek Yüksekokulları özelinden başlamak üzere, derslerin öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi benimseterek sadece ders saatleri esnasında değil ders dışı saatlerde de ilgili faaliyetlere kendi özerkliklerini, becerilerini, kolektivist çalışma yaklaşımını benimsetmeyi, esnek çalışma saatleri oluşturarak sosyal ihtiyaçlar doğrultusunda eğitimin bir parçası haline gelebilmeyi amaçlanması gerekmektedir. Derslerin daha etkili olabilmesi ve belirlenen hedeflere

ulaşabilmesi için öğrenci-öğretici eğitim sisteminin bir parçası haline gelerek, alanında uzman kişi ve ilgili etkinliklere erişim sağlanarak, sosyal medya uygulamaları ile belirlenen temalarda bilgi akışı oluşturmalıdır.

Bu çalışma ile meslek yüksekokulları müfredatında yer alan Mesleki Gelişim Etkinliği derslerinin içerik ve formatlarının farklılaştırarak, sektöre daha kaliteli ve donanımlı bireyler yetiştirmek için bir yol haritası sunulmuştur.

Kaynakça

- Akdemir, A. (2018). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki, Sosyal ve Entelektüel Eğilimlerinin Araştırılması. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 493-527.
- Alkan, R. M., Suiçmez, M., Aydınkal, M., & Şahin, M. (2014). Meslek Yüksekokullarındaki Mevcut Durum: Sorunlar ve Bazı Çözüm Önerileri. *Journal of Higher Education and Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4(3), 133-140.
- Arastaman, G. (2009). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Bağlılık Durumlarına İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26 (26), 102-112.
- Aypay, A. ve Eryılmaz, A. (2011). Lise Öğrencilerinin Derse Katılmaya Motive Olmaları ile Okul Tükenmişliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 26-44.
- Büyükeskil, M. ve Kesici, Ş. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin, Sınıf Rehber Öğretmenlerinin ve Rehber Öğretmenlerin Etkin Öğrenme İle İlgili Görüşleri. *OPUS-Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 92-136.
- Cohen, R., Moed, A., Roth, G. & Maymon, Y.K. (2019). Teachers' Conditional Regard and Students' Need Satisfaction and Agentic Attendance: A Multilevel Motivation Mediation Model. *Journal of Youth and Adolescence*. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01114-y>.
- Collins, K. M. T., Onwuegbuzie, A. J., & Jiao, Q. G. (2006). Prevalence of Mi-ed-methods Sampling Designs in Social Science Research. *Evaluation & Research in Education*, 19 (2), 83-101.
- Çelik, S., Toraman, S. Ö., & Çelik, K. (2018). The Relation of Student Achievement with Course Attendance and Teacher Immediacy. *Kastamonu Education Journal*, 26(1), 209-217.

- Çokluk, Ö., Yılmaz, K. & Oğuz, E. (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 4 (1), 95-107.
- Ekiz, D. (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş. *Nitel, Nicel Ve Eleştirel Kuram Metodolojileri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eryılmaz, A. (2014). Üniversite Öğrencileri İçin Derse Katılım Ölçeklerinin Geliştirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 203-214.
- Fredricks, J.A., Blumenfeld, P.C., & Paris, A.H. (2004). School Attendance: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.
- Güçlü, S. & Uysal, M. (2013). Kadınlarının Sağlık Eğitimi İhtiyaçlarının Odak Grup Görüşmesi Yöntemi ile Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46(2), 399-418.
- Günay, D. & Özer, M. (2016). Türkiye'de Meslek Yüksekokullarının 2000'li Yıllardaki Gelişimi ve Mevcut Zorluklar. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 1-12.
- Ihan, E., Çam, Ş.S. & Çam, Z. (2018). Yükseköğretimde Öğrencilerin Akademik, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlere Etkin Katılımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(2), 213-234.
- Hunsberger, B. (2000). Cognitive Complexity of Expectations and Adjustment to University in the First Year. *Journal of Adolescent Research*, 15, 38-57.
- Jamaludin, R. & Osman, S. (2014). The Use of a Flipped Classroom to Enhance Attendance and Promote Active Learning. *Journal of Education and Practice*, 5 (2), 124-131.
- Kahu, E. R. (2013). Framing Student Attendance in Higher Education. *Studies in Higher Education*, 38(5), 758- 773. doi: 10.1080/03075079.2011.598505.
- Karagündüz, A. (2010). Türkçe ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Dinleme Stratejilerinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi*, 2 (29), 39-55.
- Koç, G. (2000). Etkin Öğrenme Yaklaşımlarının Eğitim Ortamlarında Kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 220-226.
- Kuh G.D. (2009) What Student Affairs Professionals Need to Know About Student Attendance. *Journal of College Student Development*, 50, 683-706.

- Kılıç, Y., & Yılmaz, E. (2018). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Perspektifinden Mesleki Eğitime İlişkin Bir Durum Çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-16.
- Lawson, R., Taylor, T., Thompson, D.G., Simpson, L., Freeman, M., Treleaven L. & F. Rohde. (2012). Engaging with Graduate Attributes through Encouraging Accurate Student Self-Assessment. *Asian Social Science*, 8(4), 3-12.
- Lee, J.S. (2014). The Relationship Between Student Attendance and Academic Performance: Is it a Myth or Reality? *The Journal of Educational Research*, 107(3), 177-185.
- Mete, H., Erdem, A., Uzal, G., & Hüyük, D. (2018). An Investigation of Technical Sciences Vocational School Students' Views on Education-Teaching/Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim-Öğretim ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. *Humanitas*, 6(11), 191-203.
- Reeve, J. & Tseng, C.M. (2011). Cortisol Reactivity to a Teacher's Motivating Style: The Biology of Being Controlled Versus Supporting Autonomy. *Motivation and Emotion*, 35, 63-74.
- Ozsoy, G., Kuruyer, H.G., Özsoy, S. & Tabak, H. (2013). Öğrenme ve Öğrenmeye Katılım Hakkında Sınıf Öğretmenleri Ne Düşünüyorlar? *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35, 199-213.
- Özdemir, F. & Ar, İ. M. (2015). Sosyal Yenilik Üzerine Bir Alan Araştırması. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 4(1), 17-43.
- Pietarinen, J., Soini, T. & Pyhältö, K. (2014). Students' Emotional and Cognitive Attendance as the Determinants of Well-Being and Achievement in School. *International Journal of Educational Research*, 67 (1), 40-51.
- Reschly, A.L. & Christenson, S.L. (2006). Prediction of Dropout Among Students with Mild Disabilities: A Case for the Inclusion of Student Attendance Variables. *Remedial and Special Education*, 27(1), 276-292.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000b). Self-determination Theory and Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development and Well-Being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
- Sagayadevan, V. & Jeyaraj, S. (2012). The Role of Emotional Attendance in Lecturer-Student Interaction and the Impact on Academic Outcomes of Student Achievement and Learning. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 12 (3), 1-30.

- Sanal, A., & Öztürkoğlu, Y. (2017). Hizmet Sektöründe QR Kod Kullanım Alanlarına Yönelik Bir Alan Çalışması. *Business & Management Studies: An International Journal*, 5(4), 172-189.
- Sari, A. & Altun, T. (2016). Oyunlaştırma Yöntemi ile İşlenen Bilgisayar Derslerinin Etkililiğine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. *Turkish Journal of Computer & Mathematics Education*, 7(3), 553-577.
- Sarıbıyık, M. (2013). Meslek Yüksekokullarında Nitelikli İşgücü Yetiştirmek İçin 3+1 Eğitim Modeli. *Akademik Platform Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi*, 1(1), 39-41.
- Sarıoğlu, E. B. & Özgen, E. (2018). Z Kuşağının Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıkları Üzerine Bir Çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 60 (11), 1067-1081.
- Saygılı, E. E., & Öztürkoğlu, Y. (2017). Corporate Governance and Social Responsibility Issues in Code of Ethics. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(2), 378-388.
- Tuncer, M. & Tanaş, R. (2019). Mesleki Eğitim Sorunsalının Meslek Yüksekokulları Bağlamında Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 8(15), 76-88.
- Ulus, L. Tuncer, N. & Sözen, Ş. (2015). Mesleki Eğitim, Gelişim ve Yeterlilik Açısından Meslek Yüksekokullarının Önemi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 168-185.
- Yıldırım, H., Sertel, E. & Akyol, S. Ö. (2019). Meslek Yüksekokullarının Güncel Sorunlarına İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri-Views of Academic Staff About Current Issues of Vocational Higher Education. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (21), 287-300.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- <https://istatistik.yok.gov.tr/>. (Erişim Tarihi: 11.12.2019).

Ek Beyan

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

